

МРС 2: Залихе – Нето остварива вредност

Залихе – Шта су оне?

Према МРС 2.6 залихе су средства:

- a) Која се држе ради продаје у редовном пословању;
- b) У процесу производње таква се продају; или
- c) У облику основног и помоћног материјала који се троши у производном процесу или приликом пружања услуга.

Према МРС 2 у залихе се укључују:

- a) Роба
- b) Резервни делови, алат и инвентар
- c) Материјал
- d) Недовршена производња
- e) Готови производи

Одмеравање залиха

Залихе се одмеравају по нижој од следеће две вредности:

- a) Набавна вредност / цена коштања
- b) Нето остварива вредност

Свака позиција се одмерава појединачно.

Пример 1

Претпоставимо да компанија има три позиције залиха у поседу на крају године. Њихове набавне вредности и нето оствариве вредности су следеће:

Позиција	Набавна вредност - €	Нето остварива вредност - €	Нижа вредност од НВ / НОВ - €
1	36	40	
2	28	24	
3	46	48	
Укупно	110	112	

Обрачунајте вредност залиха на крају године.

Решење примера 1

Било би некоректно да поредимо укупну набавну вредност од 110 евра са укупном нето остваривом вредности од 112 евра и утврдимо стање залиха на крају године у износу од 110 евра. Поређење треба бити учињено за сваку позицију залиха и због тога је вредност залиха на крају године 106 евра као што је приказано у табели у наставку:

Позиција	Набавна вредност - €	Нето остварива вредност - €	Нижа вредност од НВ / НОВ - €
1	36	40	36
2	28	24	24
3	46	48	46
Укупно	110	112	106

Нето остварива вредност

Ово је процењена продајна цена у оквиру редовног пословања умањена за:

- а) Процењене трошкове довршења, и
- б) Процењене трошкове неопходне за реализацију продаје (трошкови маркетинга, трошкови продаје и трошкови дистрибуције).

При процени нето оствариве вредности полази се од најпоузданијих доказа расположивих у време процене о износима по којима се залихе могу продати. Ове процене узимају у обзир флукуације цена или трошкова директно повезаних са догађајима након завршетка периода у мери у којој такви догађаји потврђују околности које постоје на крају периода. (МРС 2.30).

У сваком наредном периоду врши се нова процена нето оствариве вредности. Када више не постоје околности које су раније условљавале свођење залиха испод набавне вредности/цене коштања, или када постоје јасни докази о повећању нето оствариве вредности услед промењених економских околности, отписани износ се враћа и овакво враћање ограничено је на износ претходног отписа тако да је нова књиговодствена вредност набавној вредности/цени коштања или промењеној нето остваривој вредности, у зависности од тога која је нижа. Ово се дешава, на пример, када се ставка залиха која је исказана по нето остваривој вредности због смањења њене продајне цене, још увек налази у складишту у наредном периоду, али је дошло до повећања продајне цене. (МРС 2.33).

Нето остварива вредност < набавна вредност/цена коштања

Набавна вредност/цена коштања можда неће моћи да се надокнади ако су залихе оштећене, ако су потпуно или делимично застареле или је дошло до пада њихових продајних цена. Немогућност надокнаде цене коштања такође може да се јави ако је дошло до повећања процењених трошкова довршења или процењених трошкова који ће настати да би се обавила продаја. Пракса свођења залиха испод њихове набавне вредности/цене коштања до нето оствариве вредности у складу је са принципом да имовина не треба да се евидентира по износима вишим од износа чије се остварење очекује њеном продајом или употребом. (МРС 2.28).

Пример 2

Залихе на 31. Децембар су 146.000 евра. Овде су укључене и застареле залихе са набавном вредношћу од 4.240 евра. Ове залихе ће бесплатно бити уступљене локалној дечијој добротворној организацији.

Решење примера 2

Тестирање залиха на крају периода	€	€
Укупне залихе по набавној вредности		146.000
Застареле залихе – набавна вредност	4.240	
Нето остварива вредност	-	
Отпис залиха		4.240
Вредност залиха на крају периода		141.760

Пример 3

Залихе на 31. Децембар 2014. године су 243.510 евра овде су укључене залихе набавне вредности од 2.410 евра које су уништене у несрећи 3. Јануара 2015. године и залихе чија је набавна вредност 1.540 евра које су оштећен и које могу бити репарирани уз трошкове од 200 евра, и онда се ове поправљене залихе могу продати за 1.230 евра.

Решење примера 3

Тестирање залиха на крају периода	€	€
Укупне залихе по набавној вредности		243.510
Залихе уништене у несрећи		2.410
Оштећене залихе – набавна вредност	1.540	
Нето остварива вредност (1.230-200) -	1.030	
Отпис залиха		510
Вредност залиха на крају периода ¹		240.590

Приредио: Драженко Лукач

¹ Извор: IAS 2 – Inventories, CPA Ireland